

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@ca.minjust.gov.ua,
themis@ca.minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Міжрегіональні управління Міністерства юстиції України

Щодо надання роз'яснення

Міністерство юстиції України з метою формування єдиної практики застосування законодавства у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (далі – державна реєстрація прав) щодо майна, що відповідно до закону набуває статусу військового майна та передається на праві узуфрукта державного майна.

28 серпня 2025 року введено в дію Закон України від 09 січня 2025 року № 4196-ІХ «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» (далі – Закон № 4196), який передбачає реформування застарілих організаційно-правових форм юридичних осіб.

Також Закон № 4196 спрямований на вилучення з правового поля України таких правових режимів майна як право господарського відання та право оперативного управління та запровадження речового права узуфрукту державного майна.

При цьому статтею 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4196 внесено зміни до низки законодавчих актів з метою перегляду та актуалізації їх положень з огляду на впровадження у правове поле України речового права узуфрукту державного майна.

Так, Закон України «Про управління об'єктами державної власності» доповнено статтею 9¹ та встановлено, що узуфрукт державного майна є речовим правом на державне майно для узуфруктаріїв – органів державної влади, державних органів, державних організацій (установ, закладів), державних некомерційних товариств та інших юридичних осіб, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є держава.

Узуфрукт державного майна встановлюється рішенням уповноваженого органу управління на будь-які види рухомого або нерухомого майна (крім

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 24173/8.4.1/32-26 від 20.02.2026

Підписувач Ференс Олена Миколаївна

Сертифікат [382367105294AF9704000000DE640100D552B804](#)

Дійсний з [21.10.2025 14:21:14](#) по [21.10.2026 14:21:14](#)

земельних ділянок), яке перебуває у власності держави, строком на п'ять років або безстроково.

Кабінет Міністрів України визначає порядок передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, контролю за використанням такого майна (підпункту «я²» пункту 18 частини другої статті 5 цього Закону).

В свою чергу Порядок передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, здійснення контролю за використанням такого майна затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2025 року № 1103 (далі – Порядок).

Пунктом 8 Порядку визначено вимоги до рішення суб'єкта управління (уповноваженого органу управління) про встановлення права узуфрукта державного/комунального майна, що є підставою для проведення державної реєстрації цього речового права.

Враховуючи наведене, Закон України «Про управління об'єктами державної власності» (із змінами, внесеними Законом № 4196) передбачив, що узуфрукт державного майна встановлюється за рішенням уповноваженого органу управління, а Порядок – визначив вимоги до змісту такого рішення.

Водночас, Законом № 4196 також внесено зміни до Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України», який визначає правовий режим майна, закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, і повноваження органів військового управління та посадових осіб щодо управління цим майном.

Військовим майном у розумінні статті 1 цього Закону є державне майно, передане військовим частинам, органам військового управління, підрозділам, закладам, установам та організаціям Збройних Сил України (далі – військові частини).

При цьому відповідно до статті 3 Закону України «Про Збройні Сили України» Збройні Сили України мають таку загальну структуру:

Генеральний штаб Збройних Сил України;

Командування об'єднаних сил Збройних Сил України;

види Збройних Сил України - Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили;

окремі роди сил Збройних Сил України - Сили спеціальних операцій, Сили безпілотних систем, Сили територіальної оборони, Сили логістики, Сили підтримки, Медичні сили;

окремі роди військ Збройних Сил України - Десантно-штурмові війська, Війська зв'язку та кібербезпеки;

органи військового управління, з'єднання, військові частини, вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, установи та організації, що не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України.

Організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних

закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, установ та організацій.

Статтею 3 цього Закону (із змінами, внесеними Законом № 4196) передбачено, що державне майно передається військовим частинам на праві узуфрукта державного майна.

Міністерство оборони України як центральний орган управління Збройних Сил України здійснює відповідно до закону управління військовим майном, у тому числі передає військове майно військовим частинам на праві узуфрукта державного майна, приймає рішення щодо передачі цього майна між військовими частинами, встановлює порядок приймання та оприбуткування військового майна (частина перша статті 2 Закону)

З моменту передачі державного майна військовій частині на праві узуфрукта державного майна таке майно набуває статусу військового майна. Військові частини використовують військове майно виключно за його цільовим та функціональним призначенням.

Облік, інвентаризація, зберігання, списання, використання та передача військового майна здійснюються у спеціальному порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України (частини друга та третя статті 3 Закону).

Варто враховувати, що до Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 (далі – Положення), постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2025 року № 993 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо управління військовим майном» внесено зміни в частині застосування речового права узуфрукту державного майна у відносинах з управлінням військовим майном.

Так, пунктами 1 та 3 Положення (із змінами, внесеними постановою від 15 серпня 2025 року № 993) передбачено, що Міноборони як центральний орган виконавчої влади та військового управління, у підпорядкуванні якого перебувають Збройні Сили передає військове майно військовим частинам у користування на праві узуфрукта державного майна.

Передача майна у користування на праві узуфрукта державного майна – це визначення належності військового майна на підставі актів Міноборони до певних військових частин, що є підставою для використання такого майна за цільовим та функціональним призначенням.

Враховуючи наведене Закон України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» (із змінами, внесеними Законом № 4196) передбачив, що Міноборони як центральний орган управління Збройних Сил України здійснює відповідно до закону управління військовим майном та приймає рішення про передачу державного майна військовій частині на праві узуфрукта державного майна, яке з цього моменту набуває статусу військового майна. У свою чергу визначення належності військового майна до певних військових частин здійснюється на підставі актів Міноборони.

Таким чином, щодо рішень Міноборони як суб'єкта, що здійснює відповідно до закону управління військовим майном, стосовно передачі

державного майна військовим частинам (в розумінні статті 1 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та статті 3 Закону України «Про Збройні Сили України») на праві узуфрукта державного майна, яке набуває статусу військового майна, слід застосовувати вимоги Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225.

Просимо вищезазначену інформацію довести до відома державних реєстраторів прав на нерухоме майно, у тому числі нотаріусів, та провести відповідну роз'яснювальну роботу.

Заступник Міністра

Олена ФІЕРЕНС

Саєнко Ольга 330 03 24